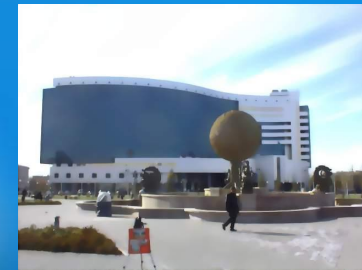

Салықтардың ЭКОНОМИКАЛЫҚ МӘНІ ЖӘНЕ МАЗМҰНЫ

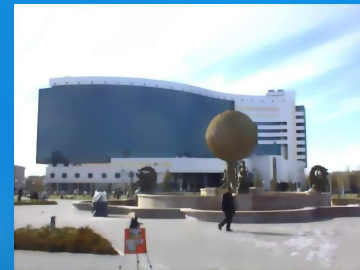

“Салық”- сөзіне түсініктеме

Салықтар дегеніміз – мемлекеттік бюджетке заңды және жеке тұлғалардан белгілі бір мөлшерде түсетін міндетті төлемдер.

Салық ұғымы

Салықтар негізгі қызметтері (функциялары):

Салықтар негізгі мынадай қызметтері (функциялары) бар:

- реттеушілік;

- фискалдық;

- қайта бөлу.

Салық салу элементтері:

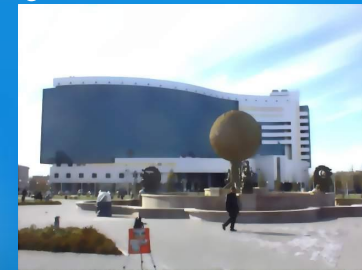
Салық субъекті (салық төлеуші) дегеніміз – заң бойынша салық төлеу міндеті жүктелген жеке және заңды тұлғалар.

Салық объектісі – табыс, мүлік, еңбек ету түрі, қызмет көрсету, ақшамен жасалатын операциялар, мүлікті басқаға беру, табиғи қорларды пайдалану, қосылған құн, айналым және т.б.

Салық көзі – салық салынатын табыс.

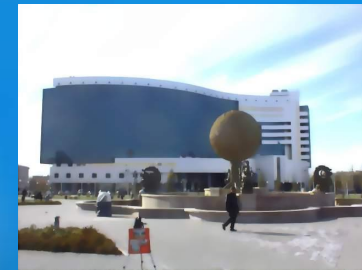
Салық ставкасы немесе бәсі өлшем бірлігінен алынатын салық мөлшері.

Мыналар:

- салық заңдарының орындалуын қамтамасыз ету, оның тиімділігін зерделеу;
- заңдардың, салық салу мәселелері жөнінде басқа мемлекеттермен жасалатын шарттардың жобаларын әзірлеуге қатысу;
- салық төлеушілерге олардың құқықтары мен міндеттерін түсіндіру, салық заңдары мен салық салу жөніндегі нормативті актілердегі өзгерістер туралы салық төлеушілерге уақтылы хабарлап отыру.
- Салық төлеушілер өз тарапынан мынадай міндеттерді атқарулары тиіс:
 1. уақытылы салық инспекциясына тіркеліп, тіркеу нөмірін алуға;
 2. мемлекеттік салық комитетінің актілеріне сәйкес есеп құжаттамаларды жүргізуге, осы есеп құжаттамаларды бес жыл бойы сақтауға;
 3. белгіленген мерзімде салық декларациясын тапсыру;
 4. атқарылған жұмыс немесе көрсетілген қызмет үшін төлемді жүзеге асыратын салық, төлеуші салық қызметінің талабы бойынша атқарушыға төленген соммалар туралы ақпарат беруге;
 5. салық заңдарын, салық төлеу тәртібін, салық төлеу мерзімін қатаң сақтауға;

Дамыған елдердің тарихынан салық ставкалары жөнінде мынаны байқауға болады:

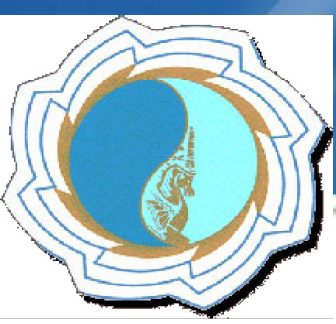
а) егер төленетін салық мөлшері салық төлеуші табысының 50 процентінен асып кетсе, онда ол өндірістің тоқтап қалуына соқтырады;

ә) егер салық мөлшері салық төлеуші табысының 45-50 проценті аралығында болса, онда жай, ұдайы өндіріске әкеледі;

Салық жеңілдіктері

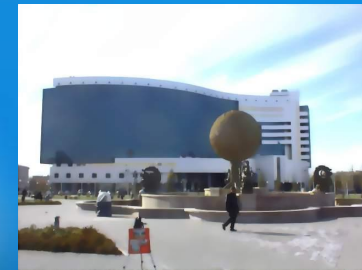

Салық жеңілдіктері дегеніміз, заңға сәйкес салық төлеушіні біртіндеп немесе салық төлеуден түгел босату. Салық жеңілдіктеріне салықтан босатылатын, салық төлеу мерзімін ұзарту жатады.

Салықтар мемлекет пайда болғаннан бастап қоғамдағы экономикалық қатынастардың қажетті буындарының бірі және кез-келген мемлекеттің өмір сүруінің қаржылық негізі болып табылады. Салықтарды және оларды ұйымдатыруды *оқып-үйрену қажеттілігі* де нақты осыған байланысты негізделеді.

Негізгі әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының «Салықтар және бюджетке төленетін
2. басқа да міндетті төлемдер» туралы Салық кодексі (2014 жылдың 1 қаңтарына өзгерістермен
3. толықтыруларды есекере отырып)
4. Қазақстан Республикасының Бюджет кодексі (2014 жылдың 1 қаңтарына
5. өзгерістермен толықтыруларды есекере отырып)
6. Үмбеталиев А.Д. Салық және салық салу:Оқулық
7. Алматы:Экономика,2006
8. Крамаренко Т., Комбарова А. Салық және салық салу:Оқулық .-Астана, Фолиант,2007
9. С.Н. Абиев., М.М. Алиева Салық және салық салу.-Алматы, 2012.-244б.
0. І.Ж. Нарғозиев Салықтық бақылау.- Алматы: Экономика, 2006.-336б.
1. Сейдахметова Ф.С. Налоги в Казахстане :Учеб.посАлматы:Лем,2002
2. Ермекбаева Б.Ж. Жергілікті салықтар мен алымдар:Оқу құралы.А.:Экономика,1998
3. Ермекбаева Б.Ж. Шет мемлекеттердің салықтары:Оқу құралы Алматы:Қазақ ун-ті,2004

Назарларыңызға
рахмет